

Наукові перспективи
Видавнича група

MODERN ASPECTS OF THE MODERNIZATION OF SCIENCE: STATE, PROBLEMS, DEVELOPMENT TRENDS

у рамках роботи Видавничої групи

"Наукові перспективи"

Матеріали LVIII Міжнародної науково-
практичної конференції (07 липня 2025 року
м. Ловеч (Болгарія) дистанційно)

*Мирного неба!
Більшої України!*

Андрусенко С.І.	79
<i>Шляхи підвищення працездатності водіїв та збереження їх здоров'я для забезпечення безпеки дорожнього руху</i>	
Жукова А.Р.	82
<i>Розвиток іншомовної компетентності здобувачів освіти в процесі аналізу та опрацювання науково-технічних текстів</i>	
Кінавелідзе К.О.	85
<i>Становлення терміну кавер у сучасному музикознавстві шляхом дослідження семантичних властивостей даного терміна у музичній та позамузичних сферах</i>	
Кривошей К.Ю.	88
<i>Стратегії подолання у воєнний час: механізми і шляхи їх розвитку у здобувачів вищої освіти</i>	
Круглик О.С.	91
<i>Big data-підхід у економічній освіті: практичне застосування сучасних методів аналізу даних для розвитку професійних навичок</i>	
Мичковська В.Р.	94
<i>Походження та класифікація військових термінів у польських медіа</i>	
Черновол О.Г.	100
<i>Інтерференція рідної мови у процесі вивчення української мови іноземними студентами медичних спеціальностей</i>	

СЕКЦІЯ 4. ПСИХОЛОГІЯ

Казанжи Ф.Ф.	104
<i>Тімбілдинг та командування: термінологічні тонкощі диференціації</i>	
Манілов І.Ф.	107
<i>Навіюваність: конкретизація поняття</i>	

Черновол О.Г.

старший викладач кафедри мовної та загальнотеоретичної підготовки,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет
м. Запоріжжя, Україна

ІНТЕРФЕРЕНЦІЯ РІДНОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У сучасних умовах глобалізації та інтернаціоналізації освіти зростає кількість іноземних студентів, які здобувають фахову підготовку в українських закладах вищої медичної освіти. Ефективне засвоєння української мови є не лише умовою академічної успішності, а й важливою складовою професійної підготовки майбутніх лікарів, оскільки комунікація з пацієнтами, колегами та викладачами вимагає високого рівня мовної компетентності. Проте вивчення української мови як іноземної супроводжується низкою лінгвістичних труднощів, серед яких особливе місце посідає інтерференція рідної мови. Вона проявляється у фонетичних, лексичних, граматичних та синтаксичних помилках, що ускладнюють комунікативну взаємодію та засвоєння фахової термінології. Аналіз цих помилок та виявлення їхньої природи дозволяє розробити ефективні методичні стратегії для оптимізації навчального процесу. Отже, дослідження інтерференційних впливів є надзвичайно актуальним у контексті підвищення якості мовної підготовки іноземних студентів медичних спеціальностей в Україні.

Проблема мовної інтерференції є однією з ключових у сучасній лінгводидактиці, зокрема у контексті викладання української мови як іноземної. Інтерференція традиційно визначається як вплив норм і структур рідної мови (L1) на засвоєння іншої, у даному випадку – української мови (L2), що призводить до появи типових помилок у мовленні. Теоретичне осмислення явища інтерференції бере початок із праць представників психологічної та структуралістської шкіл мовознавства [1, с. 30]. Так, К. Ушинський ще у XIX столітті звертав увагу на вплив мовного досвіду на засвоєння нової мови. У XX столітті термін інтерференція був ґрунтовно розроблений у працях таких дослідників, як В. Немчинов, В. Скалич, О. Селіванова, Л. Щерба, а в українському контексті – у працях Т. Полюги, Н. Юдкевич, І. Гапон.

У сучасній лінгводидактиці інтерференцію розглядають як багаторівневе явище, що проявляється на всіх мовних рівнях: фонетичному (наприклад, субституція звуків, властивих рідній мові студента), морфологічному (вживання непритаманних українській мові граматичних форм), синтаксичному

(калькування речень з рідної мови) та лексико-семантичному (використання слів у неприродному контексті або з хибним значенням через міжмовні омоніми). Особливості інтерференції значною мірою залежать від типологічної спорідненості мов: наприклад, студенти зі слов'янських країн зазнають менше труднощів порівняно з тими, для кого рідна мова належить до китайсько-тибетської або афразійської мовної родини.

Окрему увагу в дослідженні інтерференції слід приділити специфіці фахового мовлення, оскільки студенти медичних спеціальностей мають оволодіти не лише загальнонавчальною лексикою, а й термінологічною системою, де помилки, спричинені інтерференцією, можуть призводити до комунікативних збоїв у професійному середовищі [2]. Важливою є також думка сучасних психолінгвістів, які наголошують на ролі когнітивного компонента в процесі міжмовної інтерференції: засвоєння нової мовної системи потребує активного перебудовування мовної картини світу, що, у разі низької мотивації чи психологічного бар'єру, може призводити до закріплення інтерферентних форм як стійких мовних шаблонів.

Аналіз наукових підходів до поняття інтерференції дозволяє визначити її як закономірне явище в процесі засвоєння іноземної мови, яке набуває особливої ваги в умовах професійно орієнтованого навчання української мови для іноземних студентів. Усвідомлення природи інтерференційних впливів та їхніх проявів є передумовою для розробки ефективних методик викладання, спрямованих на їхнє подолання.

Процес навчання української мови іноземних студентів медичних спеціальностей вирізняється рядом специфічних аспектів, пов'язаних як із мовною складністю, так і з професійною спрямованістю підготовки. Одним із ключових чинників є необхідність формування в здобувачів освіти не лише загальної комунікативної компетентності, а й здатності до ефективного фахового мовлення у сфері медицини. Такий підхід зумовлює потребу поєднання загальнокультурної та професійної мовної підготовки у межах єдиного навчального процесу. У цьому контексті українська мова виконує не лише функцію засобу комунікації, а й стає інструментом професійної соціалізації студентів.

Важливим аспектом є адаптація навчального матеріалу до потреб медичної галузі. Це передбачає включення до змісту занять медичної термінології, діалогів на теми лікар-пацієнт, інструкцій до маніпуляцій, опису симптомів, діагностичних та лікувальних процедур, а також вивчення зразків документації (медичних карт, анамнезів, епікризів тощо). Особливу увагу необхідно приділяти роботі з текстами різного жанрово-стилістичного характеру: від науково-популярної медичної літератури до офіційно-ділових документів [3, с. 41]. Таким

чином, викладання української мови має забезпечити як мовну грамотність, так і володіння стратегіями професійного мовлення.

Ще одним викликом є міжкультурна комунікація, адже іноземні студенти, як правило, не знайомі з особливостями українського культурного та етичного простору, що виявляється у специфіці мовленнєвих норм спілкування між лікарем і пацієнтом, особливо у складних психологічних ситуаціях. Тому інтеграція міжкультурного компоненту в навчальні програми є необхідною умовою формування не лише мовної, а й соціокультурної компетентності.

Особливості викладання також полягають у необхідності врахування початкового рівня володіння мовою, а також мовного фону студентів. Інтерференція рідної мови, відмінності у фонетичних системах, граматичних структурах та способах вираження категорій часу, модальності, ввічливості потребують системного та диференційованого підходу до навчання [4]. Ефективною є організація навчального процесу за принципами модульності, поетапного ускладнення матеріалу, акценту на практичну спрямованість занять, інтерактивні методи, рольові ігри, симуляції професійних ситуацій.

Корекція помилок, спричинених міжмовною інтерференцією, є однією з пріоритетних задач у викладанні української мови як іноземної, особливо в умовах фахово орієнтованого навчання. Результативність мовленнєвої діяльності іноземного студента значною мірою залежить від своєчасного виявлення, пояснення та системного усунення типових помилок, що виникають під впливом рідної мови. У цьому контексті важливим є застосування комплексного, диференційованого підходу, що враховує як джерело інтерференції (рівень мови, на якому вона виникає), так і особливості рідної мови студента.

Першим кроком є лінгвістичний аналіз типових інтерференційних помилок, зокрема на фонетичному, морфологічному, синтаксичному та лексичному рівнях. Наприклад, студенти, рідною мовою яких є арабська або китайська, можуть мати труднощі з вимовою голосних у закритих складах або із вживанням граматичних категорій роду й виду. Визначення таких регулярних помилок дає можливість створити цілеспрямовану програму корекційної роботи.

Одним із ефективних методичних підходів є контрастивний аналіз, що дозволяє співставити структури рідної мови студентів і української мови, виявити потенційно складні або хибно екстрапольовані мовні явища. Це сприяє усвідомленню засвоєнню нових мовних моделей, а також знижує ризик переносу граматичних або синтаксичних структур з L1. Значну роль у цьому відіграє також формування мовленнєвої гнучкості – здатності адаптувати мовні засоби до змінних комунікативних ситуацій без опори на шаблони рідної мови.

Доцільним є також застосування прийомів навчального виправлення помилок, які поєднують індивідуальну роботу над помилками з колективними

мовними тренінгами. Усна та письмова рефлексія помилок, їх класифікація, порівняння з нормативними моделями української мови сприяють формуванню метамовної свідомості та розвитку самокорекції. У цьому контексті ефективними є вправи на трансформацію мовних структур, переклад із рідної мови з подальшим аналізом варіантів, а також створення лінгвістичних карт помилок як візуального засобу їх подолання.

Таким чином, ефективна корекція інтерференційних помилок потребує інтегрованого підходу, що поєднує лінгвістичний аналіз, психолінгвістичне розуміння механізмів помилок і педагогічні методи активної мовленнєвої практики. Системна робота у цьому напрямі забезпечує формування у студентів стійких навичок нормативного володіння українською мовою як засобом фахової комунікації.

Список використаних джерел:

1. Мельничук, І. М., Пашко, М. З. Формування україномовної професійної компетентності іноземних студентів медичних спеціальностей засобами інтерактивних технологій. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2020. Вип. 189. С. 29-33. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2020-1-189-29-33>
2. Стадніченко, О. М., Ласкава, Ю. В., Шульга, О. В. Особливості викладання української мови як іноземної для студентів-іноземців у закладах вищої освіти / О. М. Стадніченко, Ю. В. Ласкава, О. В. Шульга // Академічний огляд. – 2023. Вип. 15 1(26). URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/114> (дата звернення: 05.06.2025).
3. Новіцька, О. І. Вивчення теми «Перша медична допомога. Урок 2» на заняттях із української мови як іноземної студентами-іноземцями медичних спеціальностей. *Медична освіта*. 2023. Вип. 4. С. 42–46. DOI: <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2022.4.13629>
4. Чорна, І. В., Ярошенко, Р. В., Зубаха, А. Ю., Шумейко І. О., Драбовський В. В. Актуальні методи викладання при дистанційному навчанні іноземним студентам-медикам. *Вісник Української медичної стоматологічної академії*. 2024. Т. 24. Вип. 1. DOI: <https://doi.org/10.31718/2077-1096.24.1.204>

